

דגם בכשרים ישנו להדין דאם עלו לא ירדו, ועולה כשרה שעלתה ע"ג המזבח יש בה דין דאם עלה לא ירד יעו"ש, ולפי"ז י"ל דזהו הניחור כאן בגמ', דכיון דכבר עכשיו ישנו בזה להדין דעלה לא ירד ע"כ לא הו' מחשבה מאחר דיש בה כבר עתה דין של אס עלו לא ירדו, וזהו הפי' בהא דאמרו שם הא קלמיה מזבח [עיי"ש ש"מ אות ד'], ור"ל כמש"כ דיש בה כבר עכשיו הדין של עלו לא ירדו וע"כ לא פוסל במחשבה וכמש"כ, ולפי"ז אולי י"ל דהך דינא דחל גם בכשרים דין של עלו לא ירדו לא שייך זאת אלא במזבח, אבל בכ"ש נהי דיש בהם דין דמקדשין ליקרב, מ"מ זהו רק בפסולין בלבד, אבל בכשרים דדין הקרבה הרי יש בהם בלא"ה דהרי הוא כשר, והקידוש הוא רק לענין שלא ירד זה לא שייך אלא במזבח ולא בכלים, שהרי תמיד מוציין מהכ"ש לחוך, [ועי' בתוס' מנחות דף ח' ד"ה ולרבי וכו' דכתבו דהו' זה רק גנאי להוציא מכ"ש לכלי חול עיי"ש], ואם נימא כן מיושז מה שהבאנו להק' מהא דכ"ש מקדשין פסולין ליקרב א"כ לא יהא על מה שבתוכם דין מחשבה, דלפימס"ג הרי הא דלא מהני מחשבה זה הו' משום דכבר חל ע"ז עכשיו דין עלו לא ירדו, וזה אינו נוהג אלא במזבח ולא בכ"ש, ושפיר ישנו דין מחשבה אף כשזה בתוך הכ"ש.

הלכות קרבן פסח

פ"ח ה"ג מצוה מן המוצא לאכול בשר הפסח אכילת שובע וכו' עכ"ל,

ומקור הדברים בפסחים דף ע' כדתניא חגיגה הצאה עם הפסח נאכלת תחילה כדי שיהא פסח נאכל על השבוע עיי"ש, ועי' בקרית ספר דכתב ז"ל ומצוה לאכול בשר הפסח על השבוע וכו' מדכתיב על מצות ומרורים יאכלוהו דריש במכילתא דנאכל על השבוע עיי"ש, והנה אלאמור"ר הגה"ח זלוק"ל הק' למ"ל דין מיוחד בפסח דנאכל על השבוע הרי בכל הקדשים הדין הוא כן כמצואר ברמב"ם בפ"י הל' מעה"ק הי"א יעו"ש, ומי' דדוקא באכילת כהנים הוא דהו' הדין דנאכל על השבוע, אבל באכילת בעלים אפשר דליחא זה, ופסח הרי הו' אכילת בעלים ומשו"ה צריכין לדין מיוחד בקר"פ דנאכל על השבוע עכ"ד.

וי"ל בזה עוד, דבכל הקדשים הדין דנאכל על השבוע אין זה דין בהקרצן שיאכל על השבוע אלא דזה דין באכילת קדשים דבעינן שאכילתן תהי' על השבוע, אבל בפסח י"ל דהו' זה דין באכילת הקרצן פסח דנריך להיות על השבוע, וכ"ה בלשון הרמב"ם שם בה"ג מצוה מן המוצא לאכול בשר הפסח אכילת שובע וכו', והיינו דהוא מצוה מיוחדת בהקיום של אכילת הקרצן פסח, וע"ז הוא דאמי הדרשא במכילתא מקרא דיאכלוהו דפסח נאכל על השבוע. והנה בכל הקרצנות הרי מצות אכילתן אין זה חלק מחלקי מלאכת הקרבן אלא הו' ציווי כולל כל הקרצנות ולא הו' חלק מחלקי המצוה של קרבן מיוחד, ומשו"ה נמנית מצות אכילת קדשים למ"ע בפ"ע, כמצואר ברמב"ם

ט"ו, ואח"כ כתב דהך מנחה אכילה שישנו בהקרבן פסח נריכה להיות על השבע, וחוה דדין המיוחד באכילת קר"פ וכמש"ב. והנה במכילתא פ' בא והוצא בכ"מ שם ד"א על מנחת וגו' יאכלוהו מכאן אמרו הפסח נאכל אכילת שבע ואין מנחה ומרור נאכלים אכילת שבע עיי"ש, ומה מוכח ג"כ דנאמ' כאן דין מיוחד בהמנחה של אכילת פסח כליל ט"ו לאכילתו נריכה להיות על השבע, וחוה דדריש למעט דאין מנחה ומרור נאכלים על השבע, [ועי' כ"מ שם מש"כ בזה], ולפי"ז אפי' אם נימא דגם באכילת בעלים ישנו הדין דנאכל על השבע ג"כ מיושב הא לדרימין דין מיוחד באכילת קר"פ, דהוי זה שני דינים מיוחדים, חדא בקיום מנחת אכילת קדשים, ושנית בקר"פ הוא עוד דין בקיום מנחת אכילתו שיאכל על השובע וכמש"ב. והנה יעו"ש ברמב"ם דכתב ז"ל לפיכך אם הקריב שלמי חגיגה וכו' אוכל מהן

בסה"מ שורש י"ב יעו"ש, וע"כ גם הדין דנאכל על השבע דנאמ' בהמנחה של אכילתו אין זה דין מיוחד באכילת אותו הקרבן, אלא דזה דין באכילת קדשים, וכל הקרבנות הוויין בזה חדא, משא"כ בקרבן פסח דחוץ ממנה שיש באכילתו המנחה של אכילת קדשים ככל הקרבנות, יש בו עוד מ"ע מיוחדת לאכול בשר הפסח כליל ט"ו כמש"כ ברמב"ם פ"ח שם ה"א עיי"ש, וא"כ גם הדין דלריך להיות נאכל על השבע זהו דין נוסף בפ"ע באכילת בשר הקר"פ וכמש"ב, ולפי"ז מצויר שפיר הא לדרימין דין מיוחד באכילת קר"פ דנאכל על השבע, דהוי זה באמת שני דינים, חדא דין בהמנחה של אכילת קדשים דלריך להיות על השבע, וחוה דדרימין בת"כ פ' לו וצתמורה דף כ"ג מקרא דיאכלו וכו' מלמד שאם הייתה אכילה מועטת אוכלין עמה חולין ותרומה כדי שמהא נאכלת על השובע עיי"ש, וזה הוצא ברמב"ם בפ"י הל' מעה"ק ה"א גבי המנחה של אכילת קדשים יעו"ש, ושנית נאמ' עוד הלכה ודין בפ"ע בהמנחה המיוחדת של אכילת קר"פ כליל ט"ו דזה נריך להיות על השבע, ודרשינן זה במכילתא מקרא דיאכלוהו וכמש"כ בקריית ספר שהצאנו, וחוה דכתב ברמב"ם בפ"ח מהל' קר"פ דמיידי שם מהך מנחה, וכמש"כ בהל"א שם ז"ל אכילת בשר הפסח כליל ט"ו מנחת עשה וכו', ועי' כתב צה"ג שם מנחה מן המוצחק לאכול בשר הפסח אכילת שובע, והיינו דמקודם כתב להמנחה המיוחדת שישנו בקרבן פסח שניריך לאכול מבשרו כליל

דחתלת אכילתו אכן אינו על השבע ורק

הרמב"ם דיטנו דין מיוחד של אכילת שבע בקר"פ ומשור"ה אוכל מקודם חגיגה ואח"כ קר"פ, אלא ס"ל לרש"י דהדין אכילת שבע בקר"פ זהו מדין אכילת קדשים וכל הקרצנות ולא חלוק בזה בין פסח לחגיגה, ומשור"ה צריכין להטעם דאם היו אוכלים פסח מקודם לא היו יכולים לטעום אח"כ כלום, [ואולי יש לדמות דמש"ה פ"י משום הא דאין מפטירין משום דזה הוא איסור חיה דנאכלת על השווע לא היו אלא למנוה מן המוצא, ומשור"ה נקט כן, וכ"ה באמת להדיא בפירש"י פסחים דף פ"ו ד"ה אין מפטירין וכו' דהיינו אחר פסח שהוא נאכל באחרונה על השבע שכן חובת כל הקרצנות דקיימ"ל למשחה לגדולה וכו' עיי"ש, הרי להדיא דס"ל לרש"י דהדין דעל השבע בקר"פ זהו מדין אכילת שבע של כל הקרצנות, ועי' במרדכי פ' ערבי פסחים דהק' על מה דאמרו בפסחים דף ע' דחגיגה קודם לפסח כדי שיהא נאכל על השבע מהא דצירושלמי אמרו דזה כדי שלא יבוא לדי שצירת ענס [ועיי"ש דגם צירושלמי מביא שם מקודם הק' צריכתא וע"ז הוא דקאי דברי הירושלמי יע"ש], ותי' דאי לאו משום טעמא דצצירת ענס הי' קשה אמאי לא הי' אוכל הפסח קודם כדי שיהא החגיגה נאכלת על השבע דהא הוא חגיגה קדשים כמו פסח וקדשים נאכלין על השבע וכו' ולהכי איצטריך טעמא דמפרש צירושלמי וכו' עיי"ש, ומבואר בדברי המרדכי ג"כ לליכא דין

סופו הוי על השבע, ועיי"ש בפירש"י ד"ה אכילה מרובה דמבואר דהך דינא הוי גם בשמי מנחות יע"ש, ואף דמנחה אחת אינו על השבע, ורק השני' הוי על השבע, נ"ל הטעם בזה כמש"כ דצדהדין דנאכל על השבע באכילת קדשים לא חלוק בין קרבן אחד להשני וכל הקרצנות הויין בזה חדא, וע"כ הק' דינא הוי גם בשני קרצנות דשוין הם בזה, וממילא משום האי דינא לחודא פסח וחגיגה שוין ולא חלוק איזה מהם יאכל מחלה, אצל בפסח הרי ישנו דין נוסף של אכילת שער הפסח על השבע וע"כ הדין הוא דלריך לאכול מקודם החגיגה ואח"כ הפסח כדי שימקיים הדין המיוחד של אכילת פסח על השבע, וזהו דכחז הרמב"ם לפיכך וכו', והיינו דמקודם כחז דיטנו דין מיוחד בקר"פ שצריך לאכלו על השבע, ולפיכך הדין הוא דלריך לאכול מקודם החגיגה ואח"כ הפסח וכמש"כ.

והנה בפירש"י על ההגדה ד"ה חכם מה הוא אומר כחז דהתמי' הוי מדוע אוכלים החגיגה קודם לקר"פ והרי הפסח עיקר, [ועיי"ש דמשמע בלשונו דהשאלה הוי ללא היו אוכלין כל הלילה אלא החגיגה, וזה תמוה], והתשובה היא דבאמת היו צריכין לאכול הפסח מקודם אלא כיון דיטנו דין דאין מפטירין אחר הפסח ולא היינו יכולים לטעום כלום ע"כ מאחרים הפסח לאחרונה עיי"ש [ועי' ספר הפרדס לרש"י סי' קל"ג ובפי' ההגדה בשבלי הלקט יע"ש], ומבואר מדברי רש"י אלו ללא כמש"כ בשי'

לאפיקומן יעו"ש, ונמלא דלפי שי' א"א לפרש הטעם המקדים חגיגה לפסח כפירש"י משום הא דאין מפטירין דאין יכולין לטעום כלום אחר אכילת הקר"פ, שהרי ס"ל לאחר אכילת חגיגה ופסח עוד נמשך בסעודה, אלא דהרמב"ם לשי' בהדין אכילה על השזע בקר"פ הרי יש לו טעם אחר וכמש"ב, ושי' רש"י לכאורה הוא כשיטת המדכי בפסחים [בסדר הפסח בקנזרה] דהיו אוכלים הפסח על מזוזת ומוררים לאחר הסעודה, והציא כן בשם הר"מ שזומן שציהמ"ק הי' קיים היו עושין כל הסדר אחר הסעודה עיי"ש, [ועי' בהמהיג הל' פסח אות פ"ו], ועי' פירש"י פסחים דף ק"ט דכתב דד"ה אין מפטירין וכו' שצריך לאכל מזה בגמר סעודה וזכר למזה הנאכלת עם הפסח וזו היא מזה וכו' שאנו אוכלים באחרונה לשם חובת מזה וכו' עיי"ש, [ועיי"ש ברשב"ם] ומשמע לכאורה מזה דשיטתו כמש"ב, ושפיר פי' קן בהטעם המקדים חגיגה לפסח, [אלא דצ"ק לכאורה להשי' דאוכל הקר"פ בסוף הסעודה למ"ל לחגיגה כדי שיהא פסח נאכל על השזע הרי יש לו כל הסעודה, ואולי דנפ"מ במי שאין לו].

והנה בפסחים דף ס"ט אימתי מציא חגיגה עמו בזמן שהוא בא וכו' וצמועט וצומן שהוא בא וכו' במרובה וכו' אין מציאין עמו חגיגה, ועיי"ש בפירש"י ד"ה וצמועט שהי' הפסח מועט לאכילת בני החבורה ואוכלין חגיגה חסלה כדי שיהא פסח גמר שציעתן וכו' במרובה שהיתה חבורה מועטת ודי להם פסח לבדו

מיוחד באכילת פסח שיאכל על השזע אלא דדינו ככל הקדשים, והיו דהוקשה לו מדוע לא אוכל הפסח לפני החגיגה, ומפרש דע"ז אחי הטעם צירושלמי משום שצירת עזם, והו' כשי' רש"י שהבאנו, אלא דרש"י פי' הטעם למזה החגיגה קודמת משום דלאחר הפסח לא יכולים לטעום כלום והמרדכי הציא טעם הירושלמי, ועכ"פ מדצריהם למדנו דגם באכילת בעלים ישנו להדין דנאכל על השזע, ואפשר דנימא דרש"י לשי' דס"ל דגם באכילת בעלים ישנו להעשה דואכלו אותם אשר כפר בהם [עי' בפירש"י פסחים נ"ט], ולכן אית לי' דליכא חילוק בין אכילת כהנים לאכילת בעלים, ואמרי' הגה"ח זצ"ל צאמת אמר דלהרמב"ם דמחלק דבאכילת בעלים ליכא העשה של ואכלו אותם אשר כופר בהם אלא דרך נגזר אחר המזוה, מש"ה הך דעל השזע ישנו רק באכילת כהנים ולא באכילת בעלים, ונמלא דפליגי בזה הרמב"ם ורש"י והמרדכי, דהרמב"ם סובר דישנו דין מיוחד נוסף באכילת קר"פ שיאכל על השזע, [ומשו"ה אוכל החגיגה ואח"כ הפסח], ורש"י והמרדכי ס"ל דליכא דין מיוחד באכילת קר"פ אלא דדינו ככל אכילת קדשים, וע"כ כתבו טעמים אחרים מדוע חגיגה נאכלת חסלה וכמו שהבאנו.

והנה ברמב"ם פ"ח הל' חו"מ מבואר דבחסלה אוכל מזה ומרור חגיגה ופסח ואח"כ נמשך בסעודה ואוכל ושותה מזה שהוא רוצה ואח"כ אוכל עוד כזית

מודה צוה, ואף דלש' הרמז"ס ישנו דין מיוחד של אכילה על השצע במזנות אכילה קר"פ דהקדוש הוי צביות ראשון, [אם לא שנימא דצאופן כזה ממכון לצאת יד"ח צביות אחרון], הרי צאמת גם צאכילת קדשים צהך מקצת שאוכל צהמחלת האכילה הרי מסר צאמת דין דעל השצע, ומ"מ דרשינן דלא מיישינן לזה, [וצמ"כ וצגמ' דריש זה מקראי ומיהו אם הוי זה דרשא גמורה מה"מ, ועיי"ש צממורה דזהו משום דין דעשו מקנה בקדשים יע"ש], וא"כ גם צאכילת קר"פ אף דקיומו רק צביות ראשון וצאופן כזה לא ממקייס הך דינא מ"מ ג"כ שייך זה, האומנם צרמז"ס הציא זה רק צהל' מעה"ק צפ"י ה"א גצי אכילת קדשים צלצד, והדרשא צמ"כ וצממורה הרי הוי לגצי אכילת קדשים עיי"ש, [ועיי"ש צרמז"ס דכמז וכן צשייר מנחות, ולכאורה צ"כ ק צלשונו זה דהרי כל עיקר הדרשא צמ"כ וצגמ' צממורה הוא צשייר מנחות עיי"ש], אצל לגצי הדין דעל השצע צקר"פ לא מלמחי זה צדצרי, ואולי דכיון דכצר כמזו לגצי הדין דעל השצע צאכילת קדשים ממילא שמינין דה"ה לגצי הך דשל אכילת פסח.

והנה יע"ש צסוגיא צפסחים דמחצתא דכל עיקר הצאת החגיגה הוא כדי שהפסח יאכל על השצע, אולם צרמז"ס צפ"ח ה"ג שם כמז ו"ל לפיקך אם הקריצ שלמי חגיגה צאכרעה עשר אוכל מהן מחילה ואח"כ אוכל צשר הפסח כדי לשצונו ממנו וכו' עיי"ש, הרי דכמז רק דאם הקריצ וכו' ולא דכל עיקר הצאתו הוי

עיי"ש, ונמלא דנאמ' כאלן צהך מחגי' הדין דדרשינן צמ"כ פ' לו וצממורה דף כ"ג דדוקא צהי' מועט אורכלין עמה חולין ומרומה אצל צמכרצה לא, וזהו החילוק גם כאלן לענין הצאת חגיגה צין מועט למכרצה, [ואף דצאכילת פסח הקדוש מנזה הוא צביות ראשון, אולם כצר הצאנו דלש' רש"י ליכא דין מיוחד צאכילת פסח שיאכל על השצע ודינו ככל הקדשים], אולם עיי"ש צרמז"ס פ"י הל' קר"פ הי"צ דכמז ו"ל אמחי מציאלין עמו חגיגה זו צומן שהוא צא וכו' וצמועט אצל אם מל וכו' או שהיו הפסחים מרוצים אין מציאלין עמו חגיגה וכו' עכ"ל, וכו"ה גם צפיה"מ שם דצמכרצה פ"י שהיו הפסחים רצים עיי"ש, ומבאר דהרמז"ס מפרש המשנה צאופן אחר ודלא כפירש"י, והחילוק הוא צין היו פסחים מעטים או פסחים מרוצים, והטעם צזה הוא דכשהיו פסחים מרוצים לא מספיקים להקריצ הכל, ומשוא"ה לא מציאלין עמו חגיגה אלא פסחים לצד, [אלא דלכאורה זה צריך להיות מלי צהשאלה אם חגיגה קרצ כל היום או לאחר מאז ואולי גם לאחר המזד, ועיי" צמ"ל פ"ו הל' כה"מ, ושמימי גם מאאמור"ר הגה"ח ז"ל להעיר קן דצריי הרמז"ס אלן, ויי"ל דהרמז"ס לשי" דס"ל דצפסח יש דין מיוחד של על השצע וכמז"כ, והרי קדוש מנזה אכילת קר"פ הוי צביות ראשון, ע"כ ס"ל דצזה לא שייך הך דצאכילת מרצה וכו', ומשוא"ה פיי' המשנה צאופן אחר, אולם י"ל דעיקר הדין דגם צפסח ישנו להדין דצאכילה מרצה אינו נאכל על השצע גם הרמז"ס

דהטעם משום שלא יבוא ליד שצירת
עלם, ונמנא לדברי הגמ' והירושלמי לא
סתרי כלל אהדדי, והטעם הנאמ'
צריימא בגמ' והטעם של הירושלמי
משלימין זה את זה וכמש"כ, דהטעם
צירושלמי הוא על עיקר הדין מדוע יש
פסח דין מיוחד של על השזע, והטעם
בגמ' הו' דכיון דפסח יש דין מיוחד של
על השזע ע"כ חגיגה נאכלת מחלה
וכמש"כ, ולפי הטעם של הירושלמי א"כ
הרי נרייכין לאכול את הפסח על השזע
לא רק בזוית ראשון אלא בכל הפסח, וכן
לפ"ד הירושלמי הך דעל השזע צקרי"פ
זהו מדרבנן, וכ"ה בחומ' פסחים דף ע'
יעו"ש, וצמילתא הרי דריש מקרא
ומשמע לכאורה דהו' מה"ת, ועיי"ש
דממעט דאין מזה ומרור נאכלין על
השזע, ולפי הטעם צירושלמי למ"ל
מיעוט למנה ומרור, ואולי דהמכילתא
והירושלמי חלוקים בזה, ופסמות דברי
הרמב"ם פ"ח שם משמע לכאורה ג"כ
דהו' מה"ת, וצקרי"ת ספר צאמת הביא
ע"ז דברי המכילתא עיי"ש, [אולם עי'
צקרי"ת ספר פ"ח הל' חו"מ יעו"ש], ועי'
צירושלמי פ"ו ה"ד חגיגה וכו' כדי
שיאכל הפסח לשזע ולא יאכל הפסח
לשזע ריצר"צ בשם ריב"ד שלא יבא ליד
שצירת עלם עיי"ש, ומדאמרו ולא יאכל
הפסח לשזע משמע לכאורה דדין על
עיקר הדין מדוע נרייכין צפסח על השזע,
ולכאורה הוא חמוה הרי בכל הקדשים
בעינן על השזע ומהו השאלה ולא יאכל
וכו', ולפימש"כ אחי שפיר, דהרי חגיגה

משו"ה, וכ"ה צאמת גם צלשון הצריימא
צפסחים שם, דמתניא חגיגה הבאה עם
הפסח נאכלת מחלה וכו' עיי"ש, והראווי
דצפ"י שם הי"צ הביא הרמב"ם הקרא
דווצמת פסח וגו' על הצאת חגיגה צ"ד
יעו"ש, ואולי משו"ה לא פי' הרמב"ם
המשנה כפירש"י משום דס"ל דעיקר
הצאת החגיגה אינו רק צכדי שיאכל הפסח
על השזע, וגם צאופן דלא נרייכין החגיגה
כדי שהפסח יהא על השזע ג"כ נרייכין
להביא חגיגה, ומשו"ה פי' המשנה צאופן
אחר.

ולפימש"כ צדברי הרמב"ם דמשו"ה
אוכל מקודם החגיגה
ואח"כ הפסח משום דצפסח ישנו דין
מיוחד של אכילה על השזע, לפ"ז נראה
צישוצ קושיות המרדכי שהצאנו למעלה
צסחירת דברי הגמ' צטעם הצאת
החגיגה, דצצבלי אימא דהטעם הוא
משום כדי שיאכל פסח על השזע,
וצירושלמי מצואר טעם אחר דזה משום
שצירת עלם עיי"ש, דלפימש"ג הא דאמרו
בגמ' דחגיגה נאכלת מחלה כדי שיהא
פסח נאכל על השזע, היינו משום
דצחגיגה הדין דעל השזע זהו מדין
אכילת קדשים וצזה פסח וחגיגה הוויין
חדא, אצל צפסח ישנו דין נוסף מיוחד
משום אכילת פסח דלריך להיות נאכל על
השזע, ומשו"ה אוכל מחלה החגיגה כדי
שימקייס הדין המיוחד צפסח, וי"ל דע"ז
הוא דאמריין דברי הירושלמי מדוע צאמת
שאינן פסח מכל הקדשים דנאמ' צו דין
מיוחד של אכילה על השזע, וע"ז אמרו

ראי' דהדין דעל השבע הוי מדרבנן, דשפיר י"ל דהוי מה"ת אלא הא דמקדים החגיגה לפסח זהו משום דהך טעמא חיה הוי מדרבנן, אלא דיש לעי' מהו לשי' החוס' בכל הקדשים, אס' בכולן דין אכילתן על השבע הוא רק מדרבנן, ועי' באמת בתוס' פסחים דף ק"כ ד"ה מפטירין וכו' דהביאו שם ג"כ דהך ירושלמי דפסח נאכל על השבע כדי שלא יבא לידי שצירת עגם, וכתבו ע"ז וא"ת והא צמנחה נמי אמרי' בתמורה [דף כ"ג] וצמנחות [דף כ"א] דנאכלת על השבע וליכא למימר האי טעמא וי"ל דהתם ה"ט שלא יבא משולחן רבו רעב וכו' עיי"ש, ויש לעי' בכוונתם, אס' ס"ל דגם צמנחות זהו מדרבנן והך דכדי שלא יבא משולחן רבו רעב זהו טעם מדרבנן, והא צת"כ וצגמ' דריש קראי צוה, ואולי ס"ל דהוי רק אסמכתא, ואס' הדרשא צשירי מנחות הוא מה"ת למ"ל לטעמים צוה, וכן מדוע צפסח וצחגיגה ליחא להך שלא יבא וכו', ואולי דוקא באכילת כהנים שייך זה ולא באכילת בעלים, [וכמש"כ לחלק כן למעלה צשם אאמרי' הגה"ת זצ"ל, וכשיטתם צצ"ק דף י"צ דדוקא צכהנים אמרינן משולחן גצוה קצוה ולא באכילת בעלים, וע"כ דוקא צהס שייך דהך דלא יבא משולחן רבו רעב, אולם הרי בתוס' שם נתנו טעמים מדוע צמנח לא שייך ה"ט וכתבו משום דלאו שולחן רבו הויא כולי האי יע"ש.

והנה עיי"ש בתוס' צדף ק"כ דמתבאר דהך דאין מפטירין אחר הפסח, אפיקומן תלוי צהך דנאכל על השבע,

נאכלת תחלה כדי שיהא הפסח נאכל על השבע ומוכרת מזה דיש דין מיוחד צפסח לצריך על השבע, דאס' ה' רק משום דין אכילת קדשים הרי לא חלוק צוה חגיגה מפסח, וזהו דמקשה הירושלמי ולא יאכל פסח לשבע, והיינו מדוע יש צפסח דין מיוחד חלוק משאר קדשים, ומשי' כדי שלא יבא לידי שצירת עגם וכמש"כ, אולם כ"ן הוא לשי' הרמב"ם דס"ל דישנו דין מיוחד צקר"פ שיאכל על השבע, ושפיר יש לפרש צצרי הירושלמי כמש"כ, אצל לשי' המרדכי דליכא דין מיוחד צקר"פ ודין אכילתו על השבע הוא מדין כל הקדשים א"ל לפרש כן כמש"כ, וא"כ מהו השאלה ולא יאכל וכו' הרי צכל הקדשים הדין הוא דנאכלים על השבע, וע"כ פי' הירושלמי צאופן אחר, דהשאלה הוי מדוע מקדים אכילת חגיגה לפסח ולא להיפוך, כיון צצניהס הדין דעל השבע הוא חדא וכמש"כ.

והנה צחוס' פסחים דף ע' ד"ה לאו וכו' ואומר ריב"א דמשמע צירושלמי דהא דפסח נאכל על השבע היינו מדרבנן גזירה משום שצירת עגם וכו' עיי"ש צצריהס, ולכאורה משמע מדצרי חוס' דמפרשים צצרי הירושלמי דאירי מעיקר הדין מדוע פסח נאכל על השבע, ועי' אמי"ן צצרי הירושלמי דזה כדי שלא יבא לידי שצירת עגם, וא"כ משמע מהירושלמי דזה דנאכל על השבע הוי רק מדרבנן, אצל לפי המבואר מדצרי המרדכי שהצאנו דמפרש דהטעם צירושלמי הוי רק מדוע מקדים חגיגה לפסח ולא להיפוך א"כ ליכא

מע"ה ק"ה"י] דדוקא במתנות כהונה שייך
הך דלמשחה והך דנאכל על השבע הוי שני
דלמשחה והך דנאכל על השבע הוי שני
דינים נפרדים, והרי הך דלמשחה שייך
גם במתנות של זרוע ולחיים והקיצה
כמצואר בחולין קל"ב וצרמב"ס ספ"ט
הל' בכורים עיי"ש, והך דעל השבע זהו
רק באכילת קדשים, וכן הך דנאכל על
השובע דרשינן בתמורה דף כ"ג ובת"כ
פ' זו פ"ב ז' מדכתב יאכלו מה ת"ל
מלמד שאם היטה אכילה מועטת אוכלין
עמה חולין וכו' כדי שמהא נאכלת על
השבע עיי"ש, ולכאורה דנאמ' צוה דין
של חיוב לעשות כן, [ועי' צפי' הרגמ"ה
שם דזהו מאי דאמרין שם דעשו תקנה
בקדשים], ועי' צרמב"ס פ"י הל' מע"ה ק
הי"א דכתב ז"ל היטה להם אכילה
מועטת אוכלין עמה וכו' עיי"ש, ומשמע
לכאורה דהוי זה חיוב לעשות כן, אולם
יעו"ש צהל"י לגבי הדין של למשחה כתב
שם צרמב"ס ומותר לאכול וכו' אפי'
הכהנים מותרין לאכול חלקם וכו' בכל
מאכל וכו' עכ"ל, הרי דכתבו בלשון של
היתר, והוסיף דאפי' הכהנים מותרין כן,
וכי"ה צאמת בלשון המשנה בוצחים דף
ז' ובכולן הכהנים רשאיין וכו', ובגמ' שם
דף ז"א מ"ט א"ק למשחה, ומשמע דהוי
זה רק דין של היתר, אולם עי' צרמב"ס
פ"ט הל' בכורים הכ"ב דכתב ז"ל ואין
הכהנים אוכלין המתנות אלא עלי וכו'
עיי"ש, הרי דהכא כתב את זה בלשון של
חיוב, [ועי' צפי' הר"ש משאנן בת"כ שם
דכתב שיאכלו עמה חולין וכו' אם הם

וכתבו להטעם צירושלמי דפסח נאכל על
השבע משום שצירת עזם זהו רק למ"ד
דצמנה ליכא להך דאין מפטירין וכו', אצל
למ"ד דגם צמנה אין מפטירין וכו' לא
ס"ל כטעם הירושלמי אלא סבר דבעינן
שיהא טעם מזה ופסח צפיו עיי"ש, ועי'
בקריית ספר פ"ח הל' חור"מ יעו"ש, וכן
עי' פרש"י שם דף פ"ו ד"ה אין מפטירין
וכו' דהציא שם ג"כ הך דפסח נאכל על
השבע יעו"ש, ולפירש"י הרי אכילה על
השבע בפסח זהו מדין כל הקדשים, והך
דאין מפטירין וכו' הלא הוי רק בפסח,
וזהו הטעם לפירש"י מדוע מקדים
המגיגה לפסח וכמו שהבאנו, ומ"מ שייך
לומר דפסח הך דאין מפטירין וכו' מלוי
צוה דנאכל על השבע, ול"ע לכאורה צוה,
ועי' צרמב"ס פ"ח הל' חור"מ ה"ט דכתב
ז"ל ובאחרונה אוכל מצטר הפסח וכו'
ואינו טועם אחרי' כלום כדי שיהא הפסח
סעודהו וטעם בשר הפסח או המזה צפיו
שאכילתו היא המזה עיי"ש, ומצואר דהוי
זה דין מיוחד שיטאר טעם הפסח והמזה
צפיו שאכילתו המזה, ולפ"ז הך דעל
השבע והך דינא דאין מפטירין וכו' הויין
שני דינים נפרדים ולא שייכי להדי, דאף
דנאכל על השבע ה' שפיר יכול לאכול
אחריו, וכן להיפוך ה' יכול להיות שצוה
יהי' הפסח סעודהו ומ"מ אכילתו לא יהי'
על השבע, אלא יש כאן שני דינים
מיוחדים, ועי' צבע"ה מ וצמחמות וצר"ג
פ' ערבי פסחים מש"כ צוה יעו"ש ודו"ק.
והנה צוח"ס בוצחים דף ע"ה צד"ה בכור
וכו' כתבו [הוצא צמ"ל פ"י הל'

טמאה דינס בפדיון אלז צכור צהמה
 טהורה דינה לאו בפדיון רק דהוי קרבן
 ומקריצין אותה, וכן משמע פשטות הקרא
 בפ' קרח דכתיב כל פטר חס וגו' יהי
 לך אך פדה תפדה את צכור האדם ואת
 צכור הבהמה הטמאה תפדה וגו' אך צכור
 שור וגו' לא תפדה וגו' את דמס תזרוק
 על המוצח ואת חלסם תקטיר וגו', והיינו
 דמקודס כתיב לכל הצורות מתקדשין,
 ואח"כ מפרש הקרא את דינס ומחלק
 ביניהם, דצכור האדם וצכור הבהמה
 הטמאה דינס בפדיון וצכור צהמה טהורה
 דינה צהקרבנה, ח"ל הרמב"ם פ"א הל'
 צבורות ה"א מ"ע להפריש כל פטר חס
 הזכרים צין צאדם צין צבהמה טהורה צין
 ממין החמור וכו' צכור אדם וצכור חמור
 נפדים וכו' וצכור צהמה טהורה נשחט
 בעורה וכו' שנאמר אך פדה תפדה את
 צכור האדם ואת צכור הבהמה הטמאה
 תפדה אך צכור שור לא תפדה וגו', והו'
 כמש"כ דמיירי הקרא מעיקר הדין של
 צכור צהמה טהורה דאין דינה בפדיון כמו
 צכור אדם וצכור צהמה טמאה רק דינה
 צהקרבנה, ולפי"ז מיושב היטב קושיית
 הש"מ שהקשה דצתמימים אמאי איצטרך
 לא תפדה הרי לא אשכחן פדיון צתמימים,
 דכל זה הוא צדין פדיון של קדשים דצבס
 נאמר, הדין דאין פדיון אלז צבע"מ ולא
 צחס, אלז צצכור שציארנו דאנו דנין שיהא
 נוהג צצכור צהמה טהורה דין פדיון מדין
 פדיון של צכור צוה שפיר גם צתמימין הי'
 נפדה, דכך הי' עיקר דינו של צכור צהמה
 טהורה דנפדה וכמו צכור אדם וצכור

רוצים יעו"ש, הרי דגם לגבי הך דעל
 השבע כתב דחלוי זה ברלווס ולא דהוי
 חיוז וע"ק צוה], אלז צפירש"י צפסמים
 דף פ"ו ד"ה אין מפטירין כתב ז"ל
 דהיינו אחר הפסח שהוא נאכל וכו' על
 השבע שכן חוצת כל הקרבנות כדקימ"ל
 [חולין דף קל"ב] למשחה לגדולה וכו'
 עיי"ש, וכ"ה גם צמרדכי צפ' ערבי
 פסמים ז"ל וקדשים נאכלין על השבע
 וכו' דכתיב למשחה וכו' דהיינו על
 השבע עיי"ש, ועי' צא"ו סוף הל'
 פסמים וצקרות ספר פ"ח הל' חו"מ
 עיי"ש, הרי דכללו הך שני דינים ביחד,
 ומדצריהם מצואר להדיא דגם צאכלת
 בעלים שייך דין למשחה ולי"ע.

הלכות בכורות

בתמורה דף ח' צצכור נאמר לא תפדה
 וכו' צמאי עסקינן וכו' אלז לאו
 צחס וכו', וצש"מ אות ג' כתבו מימה א"כ
 אמאי איצטרך לא תפדה פשיטא דלא
 אשכחן פדיון צתמימים וכו' עיי"ש.
 וי"ל צוה, דמה שדין הכא שיהא דין
 פדיון צצכור צהמה טהורה
 וממעטין מהקרא דלא תפדה דאין
 צפדיון לאו מדין פדיון של קדשים דנין
 צוה, רק דהו"א היתה דיהי דין של צכור
 צהמה טהורה צפדיון וכמו צכור אדם
 וצכור צהמה טמאה דדינס צפדיון, צאופן
 דס"ד דלהוי צה פדיון מדין פדיון של
 צכור, ועי' הוא דצא הקרא דלא תפדה
 וגו' למלק דוקא צכור אדם וצכור צהמה